

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

POMEN SLOVENSKE EKOLOŠKE HRANE

mag. Marjeta Bizjak
Direktorat za kmetijstvo
Ljubljana, 11. 3. 2019

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja:
Evropa investira v podeželje

PROGRAM
RAZVOJA
PODEŽELJA

www.program-podezelja.si

EKOLOŠKO KMETOVANJE IN EKOLOŠKA PREDELAVA

- Ekološka pridelava je celotni sistem pridelave hrane, ki združuje najboljše prakse na področju okolja in podnebnih ukrepov, visoko raven biotske raznovrstnosti, ohranjanje naravnih virov in uporabo visokih standardov dobrobiti živali in visokih standardov pridelave
- Ekološka pridelava ima tako dvojno družbeno vlogo:
 - oskrbuje specifičen trg in s tem zadovoljuje povpraševanje potrošnikov po ekoloških proizvodih,
 - zagotavlja javno dostopne dobrine in s tem prispeva k varstvu okolja, dobrobiti živali in razvoju podeželja.
- Ekološko kmetovanje in predelava sta podvržena nepretrganemu in transparentnemu nadzoru nad pridelavo in predelavo pridelkov oziroma živil »od njive do krožnika«

POMEN LOKALNE EKOLOŠKE HRANE

- ☐ S poseganjem po lokalni ekološki hrani dobimo zagotovilo, da taka hrana ni prepotovala na stotine kilometrov.
- ☐ Z nakupom lokalne ekološke hrane pomagamo lokalnim, domačim pridelovalcem in predelavi ter da s tem ohranjamo naša delovna mesta.
- ☐ Kot potrošnik imamo vpliv, da obrnemo trend nenehnega povečevanja uvoza hrane v našo korist, in zmanjšamo uvoz ekoloških živil.
- ☐ Povečuje zakonodaja o javnem naročanju, ki zahteva, da javne ustanove za svoje prehranske potrebe naročajo določen delež ekoloških proizvodov.

MKGP VZPODBUJA, OSVEŠČA

Vzpodbuja

- ☐ Povečevanje pri nas pridelane in predelane kakovostne hrane (podpore na ha/GVŽ, investicije, prenos znanja, povezovanje).
- ☐ Vzpostavitev t.i. “kratke dobavne verige” med pridelovalci, javnimi zavodi in vsemi ostalimi potrošniki (ukrep sodelovanje).

Osvešča

- ☐ Slovenskega potrošnika, da zaupa v lokalno ekološko hrano.
- ☐ Navezanost domačega potrošnika na lokalno ekološko hrano posledično stabilizira lokalno pridelavo, kar pomeni tudi povečanje pridelave in predelave ekološke hrane.

Stanje na področju ekološkega kmetijstva

Podatki za leto 2018 v RS

3.741 KMG	5,3 % od vseh KMG
3.319 KMG ekoloških 422 KMG v preusmeritvi	
48.668,3 ha (80% TT)	10,1 % od vseh KZU

Stanje na področju ekološkega kmetijstva v 2018

- ☐ Povprečna velikost ekološkega KMG: 12,7 ha (povprečje RS 6,9 ha);
- ☐ Povprečno število GVŽ/ekološko KMG: 12,2 GVŽ;
- ☐ Nizek obseg ekološke pridelave semena (kljub potrebi po kvalitetnem semenu);
- ☐ Minimalno tržno povezovanje proizvajalcev in njihova vključitev v tržne sisteme;
- ☐ V ekološki ponudbi prevladujejo mlečni in mesni proizvodi, sadni sokovi, mlevski izdelki, kis, jajca, jabolka, olja...;
- ☐ Domače povpraševanje presega ponudbo, zato na policah prevladujejo ekološki proizvodi drugih držav članic EU (Italije, Nemčije, Avstrije), pa tudi tretjih držav (Turčija, Izrael, Rusija in Srbija);
- ☐ Ekološki kmetje večino svojih pridelkov prodajo neposredno na kmetijah ali na lokalnih tržnicah.

Ekološki trg v EU

EUROPE: ORGANIC FARMLAND 2017

Over half of Europe's organic farmland is in 4 countries.

Distribution of organic agricultural land by country 2017

The country with the largest area of organic farmland is in Spain, followed by Italy and France.

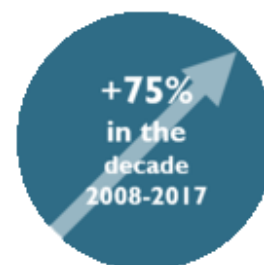
Top 5 countries with the largest area of organic agricultural land 2017

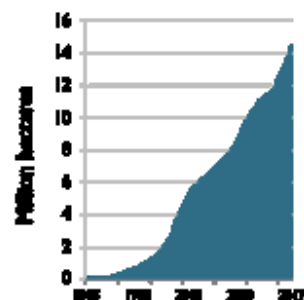
Ten countries have 10% or more of their agricultural land under organic management.

Top 5 countries, where more than 10 percent of the farmland is organic 2017

In 2017 over one million hectares more were reported compared with 2014.

Growth of the organic agricultural land 1985-2017

Cilji v okviru Strategije za izvajanje Resolucije o strateških usmeritvah razvoja slov. kmetijstva in živilstva do 2020

Ključni cilji:

- ☐ povečanje tržne ekološke pridelave in predelave
- ☐ povečanje obsega ekoloških površin na 55.000 ha (*danes 48.668,3 ha*)
- ☐ povečanje št. KMG na 5.000 (*danes 3.741*)

- ☐ povečanje obsega ekološke pridelave semenskega materiala
- ☐ povečanje konkurenčnosti s poudarkom na povečanju produktivnosti, učinkoviti in trajnostni rabi virov
- ☐ povečanje tržnega deleža s slovenskimi ekološkimi proizvodi
- ☐ spodbujanje tržnega povezovanja proizvajalcev in njihova vključitev v tržne sisteme
- ☐ spodbujanje dobave ekoloških in lokalnih živil preko ZJN in Uredbe o ZeJN po načelu kratkih verig

UKREPI ZA SPODBUJANJE EKOLOŠKEGA KMETIJSTVA

Podpore - Ukrepi za spodbujanje ekološkega kmetovanja

- ☐ neposredna plačila
- ☐ ukrep Ekološko kmetovanje (EK)

Kombinacije EK z drugimi ukrepi PRP 2014 2020:

- ☐ ukrep M 1 - Prenos znanja (usposabljanje in svetovanje)
- ☐ ukrep M 3 - Sheme kakovosti – samo na novo vključeni v kontrolo
- ☐ ukrep M 4 - Naložbe v osnovna sredstva
- ☐ ukrep M 6 – Razvoj kmetij in podjetij
- ☐ ukrep M 9 - Ustanovitev skupin in organizacij proizvajalcev
- ☐ Ukrep M10- KOPOP
- ☐ ukrep M 13 – OMD
- ☐ ukrep M 14 - Dobrobit živali
- ☐ ukrep M 16 - Sodelovanje

Podpore v okviru PRP 2014 - 2020

Podpore za ekološko kmetovanje v okviru PRP 2014-2020

□ V programskem obdobju 2014-2020 je za ukrep ekološko kmetijstvo namenjenih 65,3 mio EUR.

Ukrep	Leto 2017
EKOLOŠKO KMETOVANJE	
št. izplačanih vlog	3.396
skupni znesek v mio EU	9,09
KOPOP	
št. izplačanih vlog	1.450
skupni znesek v mio EU	5,3
OMD	
št. izplačanih vlog	3.180
skupni znesek v mio EU	5,8
DŽ	
št. izplačanih vlog	1.721
skupni znesek v mio EU	1,1
NEPOSREDNA PLAČILA	
št. izplačanih vlog	3.401
skupni znesek v mio EU	14,3
Skupna vrednost vseh izplačil	35,59

**Skupaj je za leto 2017 3.396 KMG prejelo 35,59 mio/leto
(za 43.888 ha in 31.779,55 GVŽ)**

Podpore v okviru PRP 2014- 2020

- **672** odobrenih vlog za **zagon dejavnosti za razvoj majhnih kmetij** v skupni vrednosti **3,3 mio EUR**
- **131** odobrenih vlog za **zagon dejavnosti za mlade ekološke kmete** v skupni vrednosti **5,1 mio EUR**
- **311 naložb** na ekoloških kmetijskih gospodarstvih - **12,7 mio EUR**
 - za nakup kmetijske mehanizacije in opreme 39 % sredstev; za ureditev nepremičnin 30 % sredstev
- **51 naložb** za predelavo in trženje ekoloških proizvodov - **10,6 mio EUR**
 - za sektor meso – 58,3 % sredstev
- odobreni 4 projekti za **ново sodelovanje v shemah kakovosti** v vrednosti **1.932 EUR**

1.165 KMG je prejelo do sedaj 31,8 mio EUR

Javno naročanje

- ZJN-3 javnim zavodom omogoča, **da se v okviru javnega naročila živil pri merilih za izbiro ponudbe prednostno upoštevajo živila iz shem kakovosti (na primer sezonsko pridelana živila na integriran način, sezonsko pridelana živila na ekološki način ipd.), kar pomeni, da glavno merilo ni cena.**
- Večje uveljavljanje načela kratkih verig in večji delež lokalnih proizvodov v javnih naročilih javnih zavodih s pomočjo **regijskih konferenc o javnem naročanju hrane.**
- K večjemu deležu lokalne ekološke hrane v javnih zavodih prispevajo tudi:
 - Dan slovenske hrane (vsak tretji petek v novembru);
 - Tradicionalni slovenski zajtrk, ki se izvede na dan slovenske hrane (100% lokalna hrana);
 - Šolska shema (dodaten obrok: sadje, zelenjava, mleko in mlečni izdelki; dosega 40% lokalne hrane).

Zeleno javno naročanje

Tržna priložnost vključevanja ekoloških živil v javne zavode

- ☐ Uredba o Zelenem javnem naročanju določa, da morajo javni naročniki pri naročanju živil naročiti najmanj:
 - **15% ekoloških živil glede na število vseh artiklov živil ali celotne predvidene količine živil (prehodno obdobje do 2023: 10%, 12%).**
- ☐ Naročnik lahko doseže minimalni delež ekoloških živil:
 - tako, da v razpisni dokumentaciji oblikuje en ali več sklopov ekoloških živil ali
 - tako, da v okviru več sklopov zahteva, da so posamezna živila ekološka
- ☐ Naročniki ekološka živila opredelijo tako, da naročajo tista živila, ki jih v Sloveniji v zadostni meri pridelamo sami: **ekološko vzrejeno meso, zlasti govedina, mlečni izdelki, žitni izdelki, jajca, posamezne vrste sadja,...**
- ☐ **Pomoč pri naročanju : “Katalog živil za javno naročanje”.**

Splošna promocija shem kakovosti s poudarkom na shemi izbrana kakovost in EKO pridelava

- Predvidoma jeseni 2019 bo v medijih splošna promocijska kampanja
- Predvidena skupna vrednost medijske kampanje: **247.000,00 EUR** (vključena produkcija medijskih orodij, kot tudi medijski zakup).

Ciljne skupine komuniciranja

- Ker v trgovinah nimamo dovolj slovenskih EKO proizvodov, se komunikacija izvaja na **strani ponudbe (proizvajalci – kmetje in predelava) in na strani potrošnika**. Sicer bomo promovirali potrošnjo uvoženih EKO proizvodov
- **Potrošnik**: informiranje o dejstvih ekološke proizvodnje in EKO hrane, poznavanje EKO označbe ter razlikovanje med obstoječimi komercialnimi in uradnimi EKO znamkami, kot tudi med različnimi uradnimi oznakami (npr. EKO in IK), povečanje povpraševanja po slovenski EKO hrani
- V komunikacijo zajamemo še **trgovino in javne zavode**.

Splošna promocija shem kakovosti s poudarkom na shemi izbrana kakovost in EKO pridelava

Nadaljnji koraki izvedbe

- ☐ Izvedba **raziskave javnega mnenja** o potrošnih navadah ekoloških proizvodov in raziskave med proizvajalci o ovirah za večjo vključitev v sistem ekološke proizvodnje.
- ☐ Na podlagi izsledkov raziskav MKGP pripravi **Akcijski načrt aktivnosti** na področju pridelave/ predelave in trženja, ter **Komunikacijski načrt za izvedbo promocijskih medijskih aktivnosti** za potrošnika in trgovine.
- ☐ Izvedba ustreznih **javnih naročil** za izvedbo medijske kampanje.

KAJ JE POTREBNO ZA USPEŠEN RAZVOJ EKOLOŠKEGA KMETIJSTVA?

NUJNO POVEČATI OBSEG
EKOLOŠKE PRIDELAVE IN
PREDELAVE

VKLJUČEVANJE
EKO ŽIVIL V
JAVNE ZAVODE

TRŽNO
POVEZOVANJE
EKOLOŠKIH
PRIDELOVALCEV

EKOLOŠKO KMETIJSTVO

VKLJUČEVANJE
ŽPI

IZOBRAŽEVANJE
SVETOVANJE
UVAJANJE NOVIH
TEHNOLOGIJ

OBVEŠČANJE
OSVEŠČANJE
PROMOCIJA

PODPORNI UKREPI PRP 2014-2020

Ekološko kmetovanje po 2020

- ☐ V okviru nove perspektive po 2020 se bo nadaljevalo spodbujanje ekološkega kmetovanja.
- ☐ Ekološko kmetijstvo posebno mesto tako v Resoluciji kot v nadaljevanju v strateškem n
- ☐ ačrtu
- ☐ Prepoznana je potreba po ciljni vzpostavitvi kratkih dobavnih verig ekološke hrane, povezovanju, promociji in krepitvi tehnoloških in podjetniških znanj.
- ☐ Intervencije po letu 2021 bodo tako namenjene v največji meri omenjenim področjem, ki bodo posledično pripomogle k spodbujanju večjega obsega pridelave in predelave slovenske ekološke hrane.

ekološki

HVALA ZA POZORNOST!